Als praten niet vanzelf gaat

Behandeling kinderen
AC Eindhoven

Libra
REVALIDATIE
AUDIOLOGIE

Als het leven een nieuwe balans vraagt

Niet alle kinderen leren vanzelf goed praten. Daar kunnen verschillende oorzaken voor zijn. In deze folder leest u waar u op moet letten en wat u zelf kunt doen om de spraak en taalontwikkeling van uw kind te stimuleren.

Voorwaarden voor een normaal verloop van de spraak- en taalontwikkeling

1. Een goed gehoor: om goed te kunnen luisteren,
2. Een normale bouw van het spraakorgaan, dus geen afwijkingen aan de keel, neus en mond,
3. Het goed kunnen bewegen van de mondspieren: om de klanken goed te kunnen uitspreken,
4. Een voldoende algehele ontwikkeling: om de taal te kunnen leren,
5. Een aan het kind aangepast taalaanbod: om de regels van de taal en spraak te leren,
6. Een goede gezondheidstoestand.

Waar let u op bij het praten met uw kind?

- Spreek niet te snel. Uw kind kan u beter volgen als u rustig spreekt. Kijk uw kind ook aan terwijl u spreekt.
- Spreek in korte en eenvoudige zinnen, ook al kan uw kind alleen maar klanken of woorden maken. Bijvoorbeeld: “Ga je mee? We gaan naar de eendjes. We gaan de eendjes brood geven.” Korte zinnen zijn makkelijker te onthouden dan lange zinnen.
- Spreek niet in kindertaal. Uw kind zal misschien op een gegeven moment een koe een ‘boeh’ noemen. U kunt dan zelf beter altijd het woord koe gebruiken. Dwing het niet tot beter uitspreken, maar laat wel het goede voorbeeld horen.
- Zorg voor spreeksituaties.
- Praat over dingen waar uw kind mee bezig is. Bijvoorbeeld als uw kind met een beer speelt, kunt u het volgende zeggen: “Wat

een mooie beer heb jij. Is de beer lief? Gaat de beer eten? Wat gaat de beer eten?"

- Praat over dingen waar u samen mee bezig bent. Praat met uw kind wanneer u het aankleedt: "Kijk, hier is een sok. En nog een sok. Deze aan en die aan. Zo en nu je schoenen aan." Enzovoorts.
- Praat over wat u samen ziet.
- Neem de tijd om naar uw kind te luisteren.
- Corrigeer niet rechtstreeks als het iets verkeerd uitspreekt, maar laat in een andere zin horen hoe het wel moet.
- Natuurlijke gebaren: bij kinderen die het spreken moeilijk vinden, kunnen gebaren steun geven. U kunt dan de gebaren met woorden vertalen. Wanneer het kind bijvoorbeeld het gebaar maakt van 'eten' kan uw reactie zijn: "Wil je eten?"
- Plaag uw kind niet. Lach uw kind niet uit om woorden die het nog niet goed zegt. Luister naar wat het zegt en niet hoe het iets zegt.
- Dwing uw kind niet tot praten als het niet wil. Dwing niet te vertellen wat het heeft meegemaakt. Probeer het eens met: "Ik denk dat jij vandaag met je pop hebt gewandeld". Uw kind kan dan zelf kiezen of het een heel verhaal wil vertellen of alleen ja of nee wil zeggen.

Verloop van de normale taalontwikkeling

Wanneer een kind niet voldoet aan deze normen dan is het zinvol om een onderzoek te laten doen.

1e verjaardag: veel en gevarieerd brabbelen. Er zit variatie in verschillende klanken en ook in de melodie.

1½ jaar: er komen enkele woorden voor, meestal naast 'papa' en 'mama' nog enkele andere woorden. De woorden worden vaak nog onvolledig uitgesproken, bijvoorbeeld 'taat' = paard.

2e verjaardag: twee woorden worden gecombineerd tot korte zinnetjes, bijvoorbeeld: “Ik mee” = “Ik wil mee” of “mag ik mee?”

3e verjaardag: het kind spreekt in zinnetjes van drie tot vijf woorden. De opbouw van de zinnetjes kan nog afwijken van die van volwassenen, bijvoorbeeld: “Tractor is ook blauwe lampjes hè?” = “De tractor heeft ook blauwe lampjes hè?”

4e verjaardag: spreken in eenvoudige zinnetjes met een betere zinsopbouw, bijvoorbeeld: “Ik heb de stoel omgeslaagd” en “Dat vind ik niet beterder”. Er zijn vaak nog problemen met meervouden en het vervoegen van werkwoorden. Ruim driekwart van wat het kind zegt, is voor anderen verstaanbaar.

5e verjaardag: spreken in redelijk goed opgebouwde zinnen. Soms zijn de zinnen al lang. Vrijwel alles wat het kind zegt, is voor anderen verstaanbaar.

Spelletjes om samen met uw kind te doen

Naast dat het leuk is om samen te spelen, bevordert het de spraak- en taalontwikkeling van uw kind. Het is een leuke en onopvallende manier om taal te leren.

- Lotto, domino, memory. De plaatjes kunnen tijdens het spelletje benoemd worden, maar het is ook leuk om de plaatjes te sorteren of de verschillen te noemen. Een andere mogelijkheid is de plaatjes te omschrijven, dus vertel wat je ermee kunt doen of hoe het er uit ziet.
- Winkeltje spelen. Een leuke vorm om gesprekjes op gang te brengen is een rollenspel. U kunt dingen bij elkaar kopen. U kunt een klein winkeltje bouwen met wat blikjes en doosjes, oude tijdschriften of met wat u maar kunt bedenken.

- Poppenkast. Bij een poppenkastspel kan uw kind naspelen wat het heeft gezien of meegemaakt. U speelt gewoon mee en vult de zinnetjes spelenderwijs aan. Een tafel en wat poppen zijn voor zo'n spel al genoeg.
- Tekenen, plakken, knippen. Ga met uw kind tekenen of plakken op grote vellen papier. U kunt allerlei plaatjes uit tijdschriften knippen en hier een collage van maken. Plaatjes van verschillende onderwerpen bij elkaar plakken en erbij tekenen. Wanneer u steeds alles benoemt, is het erg stimulerend voor de woordenschat.
- Samen lezen en zingen. U kunt uw kind voorlezen, bijvoorbeeld iedere dag voor het slapen gaan. Het hoeft geen lang verhaal te zijn. Het is voor jonge kinderen belangrijk dat het een eenvoudig verhaal is met veel duidelijke plaatjes. Wijs tijdens het voorlezen de plaatjes aan waar het over gaat. Zo leert het kind het verhaal makkelijker te begrijpen.

Voorbeelden van boeken

Voor kinderen tot vier jaar
Eric Hill: 'Dribbel'
Eric Carle: 'Wil jij mijn vriendje zijn?'
Dick Bruna: 'Nijntje'

Voor kinderen vanaf ongeveer vier jaar
Arnold Lobel: 'Alle verhalen van kikker en pad Martin Waddell'
Arnold Lobel: 'Welterusten kleine beer'

Voor kinderen vanaf ongeveer zes jaar
Roald Dahl: 'De reuzenkrokodil'
A.M.G Schmidt: 'Jip en Janneke'

Literatuur voor ouders

'Spraak- en taalproblemen bij kinderen; ervaringen en inzichten'
ISBN 90 232 3600 9

Meer informatie

Deze folder is een aanvulling op de mondelinge informatie van uw behandelaar. Heeft u nog vragen of mist u informatie? Neem dan contact op met uw behandelaar of kijk op onze website www.libranet.nl.

Aan deze folder kunnen geen rechten worden ontleend.

Aantekeningen:

Libra
REVALIDATIE
AUDIOLOGIE

LIBRA AUDIOLOGIE

Torenallee 20
5617 BC Eindhoven

Dr. Deelenlaan 15
5042 AD Tilburg

Hoge Mosten 56
4822 NH Breda

www.libranet.nl
088 313 20 00

MANAGEMENTSYSTEEM CERTIFICATIE
DNV
EN 15224

AUD E versie 001